

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ticaret Bakanı Sayın Ömer BOLAT tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 26.02.2026

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili

Türkiye'de son yıllarda derinleşen ekonomik kriz, gıda enflasyonundaki kontrolsüz yükseliş ve alım gücünün tarihsel seviyelere gerilemesi, toplumun en savunmasız kesimleri olan emekli, engelli ve öğrencileri "beslenme hakkı" ile "hayatta kalma içgüdü" arasında imkânsız bir tercihe zorlamaktadır. Nefes Gazetesi'nden İlke Çıtır tarafından kaleme alınan "Tarihi geçmiş gıda market rafında" başlıklı saha haberi, bu acı tablonun ulaştığı korkunç boyutu Eskişehir örneği üzerinden tüm Türkiye'nin gündemine taşımıştır.

Haberde yer alan veriler ve vatandaş beyanları, toplumun temel gıdaya erişim stratejisinin artık "ucuz üründen" ziyade "tarihi geçmiş, bozulma riski taşıyan ürüne" evrildiğini kanıtlamaktadır. "Yenir Market" ve benzeri işletmelerde, Tavsiye Edilen Tüketim Tarihi (TETT) üzerinden aylar geçmiş, hatta bir yıla yaklaşmış gıdaların satışa sunulması, "israfı önleme" maskesi altında bir "yoksulluk piyasası" yaratıldığını göstermektedir. Bilimsel olarak TETT ve Son Kullanma Tarihi (SKT) arasındaki teknik fark; ürünün besin değerini, dokusunu ve mikrobiyolojik güvenliğini koruduğu süreyle doğrudan ilintilidir. Ancak bir yıllık gecikmelerin, gıda üzerinde toksik etkiler yaratma ve halk sağlığını kitlesel olarak tehdit etme riski barındırdığı yadsınamaz bir gerçektir.

Haberde görüşlerine yer verilen lise öğrencilerinin, okul kantinlerindeki fahiş fiyatlar nedeniyle 30 TL'ye tarihi geçmiş noodle alarak karınlarını doyurmaya çalışmaları oluşturmaktadır. 75 yaşındaki emeklilerin sabahtan akşama kadar ucuz gıda peşinde

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

tramvaylarla şehir turu yapması ve "hakkımı helal etmiyorum" feryatları, sosyal devlet ilkesinin yerini "çaresizlik ekonomisine" bıraktığının tescilidir.

Vatandaşın "zehirlenmeyi göze alarak" alışveriş yaptığı bu marketlerin önündeki kuyruklar, bir israf savaşı değil, bir hayatta kalma savaşıdır. Devletin asli görevi olan denetim mekanizmalarının bu noktada esnemesi ve ekonomik yoksulluğun bu denli normalleştirilmesi; hem Anayasa'nın 2. maddesindeki "Sosyal Hukuk Devleti" ilkesine hem de 56. maddesindeki "Herkesin sağlıklı bir çevrede ve sağlıklı bir şekilde yaşama hakkına" açıkça aykırıdır. Bu bağlamda, gıda güvenliği denetimlerinin sıkılaştırılması ve yoksulluğun halk sağlığı felaketine dönüşmemesi için acil önlemler alınması kaçınılmazdır.

Bu bağlamda;

1. Nefes Gazetesi'nden İlke Çıtır imzasıyla yayımlanan "Tarihi geçmiş gıda market rafında" başlıklı haberde, bazı işletmelerin Tavsiye Edilen Tüketim Tarihi (TETT) üzerinden 12 ay geçmiş ürünleri sattığı belgelenmiştir. Bu durum, 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un "ayıplı mal" hükümleri ve tüketicinin sağlık ve güvenliğinin korunması temel hakları çerçevesinde Bakanlığınızca nasıl değerlendirilmektedir?
2. Söz konusu işletmelerin "İsraf Savaşçısı" gibi sloganlar kullanarak tarihi geçmiş ürünleri pazarlaması, Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliği uyarınca tüketiciyi aldatıcı veya tecrübesizliğini istismar edici bir uygulama değil midir? Bu işletmelere yönelik "Haksız Ticari Uygulama" incelemesi başlatılmış mıdır?
3. Haberde vurgulanan, büyük zincir marketlerin "stok dışı" bıraktığı tarihi geçmiş veya son kullanma tarihi yaklaşmış ürünlerin bu tür "indirimli" marketlere transfer edilmesi süreci Bakanlığınızın "Ürün Takip Sistemi" veya ticari denetim mekanizmaları ile izlenmekte midir? Gıda tedarik zincirinde tarihi geçmiş ürünlerin yeniden satışa sunulması ticari etik ve mevzuat açısından uygun mudur?
4. Emeklilerin ve öğrencilerin "zehirlenme riskini" göze alarak bu marketlerin önünde kuyruğa girmesi, piyasadaki haksız fiyat artışlarının ve fahiş kâr marjlarının bir sonucu mudur? Bakanlığınızın "Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu", dar gelirliyi bu tür riskli

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

alışverişe iten temel gıda fiyatlarındaki manipölasyonları engellemek adına 2026 yılı için hangi somut tedbirleri almıştır?

5. Haberde yer alan öğrencilerin 30 TL'ye tarihi geçmiş ürünle karnını doyurmaya çalışması, okul kantinlerindeki fiyat denetimlerinin yetersizliğini mi göstermektedir? Okul kantinleri ve çevresindeki işletmelerde fiyat – kalite dengesini korumak adına Ticaret İl Müdürlükleri tarafından son bir yılda yapılan denetim sayısı kaçtır?
6. TETT ve SKT ayrımı üzerinden yürütölen bu ticari modelin, tüketicinin bilgisizliğinden faydalanarak bir "yoksulluk fırsatçılığına" dönüşmesini engellemek için bu tür ürünlerin etiketlerine; "Tarihi Geçmiştir", "Besin Değeri Kaybolmuştur" gibi büyük puntolu ve uyarıcı ibarelerin eklenmesi konusunda bir düzenleme yapılacak mıdır?
7. Bakanlığınız bünyesindeki Tüketici Konseyi'nde, ekonomik kriz dönemlerinde artan "tarihi geçmiş ürün satışı" ve bunun dar gelirli gruplar üzerindeki sosyo-ekonomik etkileri üzerine bir çalışma yapılmış mıdır?
8. Haberde adı geçen işletmelerin, TETT'si geçmiş ürünleri %80 indirimle satarken faturasız veya kayıt dışı ticari işlem yapıp yapmadığına dair bir mali denetim veya piyasa gözetimi gerçekleştirilmiş midir?